

Paskelbtas Id	: C-128/21
Dokumento numeris	: 1
Registro numeris	: 1177308
Pateikimo data	: 26/02/2021
Įrašymo į registrą data	: 02/03/2021
Dokumento tipas	: Prašymas priimti prejudicinį sprendimą
Pateikimo per e-Curia referencinis numeris	: Procesinis dokumentas DC142023
Rinkmenos numeris	: 2
Pateikėjas	: Bielinienė Kristina (J357874)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. vasario 17 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Drigoto, Vaidos Urmonaitės-Maculevičienės, Mildos Vainienės (pranešėja), Dalios Višinskienės ir Skirgailės Žalimienės (kolegijos pirmininkė), viešame teismo posėdyje apeliacine žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. vasario 19 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjų Lietuvos notarų rūmų, M. S., S. Š., D. V., V. P., J. P., D. L.-B., D. P. ir R. O. I. skundą atsakovui Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, tretiesiems suinteresuotiems asmenims – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, dėl nutarimo panaikinimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Byloje nagrinėjamas pareiškėjų Lietuvos notarų rūmų (toliau – ir Notarų rūmai), notarų M. S., S. Š., D. V., V. P., J. P., D. L.-B., D. P. ir R. O. I. (toliau – ir Notarai) ir atsakovo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – ir Konkurencijos taryba, Taryba, atsakovas) ginčas dėl 2018 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. 2S-2(2018) „Dėl Lietuvos notarų rūmų ir notarų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio reikalavimams“ (toliau – ir Nutarimas) dalies, kuria Notarų rūmai ir Notarai, kurie yra Notarų rūmų prezidiumo (toliau – ir Prezidiumas) nariai, pripažinti pažeidę Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – ir Konkurencijos įstatymas) 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – ir SESV) 101 straipsnio 1 dalies a punkto reikalavimus, taip pat kuriais pareiškėjai įpareigoti nutraukti pažeidimą, jei jis dar tęsiamas, ir jiems paskirtos piniginės baudos.

II.

2. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. vasario 19 d. sprendimu pareiškėjų Notarų rūmų ir Notarų (toliau – ir pareiškėjai) skundą tenkino, ginčijamas Nutarimo dalis panaikino.

3. Konkurencijos taryba pateikė apeliacinį skundą, kuriame prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. vasario 19 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjų skundą atmesti.

III.

Teisinis pagrindas. Europos Sąjungos teisė

4. SESV 101 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta: „Kaip nesuderinami su vidaus rinka yra draudžiami: visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje, būtent tie, kuriais: a) tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos pirkimo ar pardavimo kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos“. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta: „Visi pagal šį straipsnį draudžiami susitarimai arba sprendimai savaime yra niekiniai.“

Teisinis pagrindas. Nacionalinė teisė

5. Konkurencijos įstatymo (2017 m. sausio 12 d. įstatymo Nr. XIII-193 redakcija) 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta: „Visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento, įskaitant susitarimą tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti (fiksuoti) tam tikros prekės kainas arba kitas pirkimo ar pardavimo sąlygas“.

6. Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalyje nurodyta: „Susitarimas – bet kuria forma (raštu ar žodžiu) dviejų ar daugiau ūkio subjektų sudarytos sutartys arba ūkio subjektų suderinti veiksmai, įskaitant bet kurio ūkio subjektų junginio (asociacijos, susivienijimo, konsorciumo ir pan.) arba šio junginio atstovų priimtą sprendimą.“ To paties straipsnio 22 dalyje nustatyta: „Ūkio subjektas – įmonės, jų junginiai (asociacijos, susivienijimai, konsorciumai ir pan.), įstaigos ar organizacijos arba kiti juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo subjektai laikomi ūkio subjektais, jeigu jie vykdo ūkinę veiklą.“

7. Lietuvos Respublikos notariato įstatymo (toliau – ir Notariato įstatymas) (2017 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XIII-570 redakcija) 2 straipsnyje nurodyta: „Notaras yra valstybės įgaliotas asmuo, atliekantis šio įstatymo nustatytas funkcijas, užtikrinančias, kad civiliniuose teisiniuose santykiuose nebūtų neteisėtų sandorių ir dokumentų. Notaras taip pat gali būti civilinių ginčų taikinimo tarpininku (mediatoriumi), kai sprendžiami ginčai.“

8. Notariato įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta: „Notarų skaičių, jų buveinę ir veiklos teritoriją nustato Lietuvos Respublikos teisingumo ministras pagal savo patvirtintą Notarų gyventojams teikiamų teisinių paslaugų poreikių vertinimo metodiką.“

9. Notariato įstatymo 6² straipsnio 1 ir 6 dalyse nurodyta: „Notarų profesinė civilinė atsakomybė už fiziniams ar juridiniams asmenims padarytą žalą, vykdant notaro profesinę veiklą, viršijanti 290 eurų, draudžiama privalomuoju draudimu. <...> Jeigu draudimo išmokos nepakanka žalai visiškai atlyginti, žalą padaręs notaras atlygina draudimo išmokos ir faktinės žalos dydžio skirtumą.“

10. Notariato įstatymo 8 straipsnyje nurodyta: „Lietuvos Respublikos notariai vienijasi į Notarų rūmus <...>. Kiekvienas notaras yra Notarų rūmų narys. Notarų rūmai yra juridinis asmuo. Notarų rūmų statutą priima Notarų rūmų susirinkimas ir tvirtina Lietuvos Respublikos teisingumo ministras.“

11. Notariato įstatymo 9 straipsnyje nurodyta: „Svarbiausieji Notarų rūmų uždaviniai yra: 1) koordinuoti notarų veiklą; 2) rūpintis notarų kvalifikacijos kėlimu; 3) ginti ir atstovauti notarų interesus valstybinės valdžios ir valdymo institucijose; 4) rengti norminių aktų projektus notariato klausimais ir teikti juos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai; 5) suvienodinti notarinę praktiką; 6) prižiūrėti, kaip notariai atlieka savo funkcijas, laikosi profesinės etikos reikalavimų; 7) užtikrinti notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų saugojimą ir naudojimą; 8) užtikrinti notaro praktikos atlikimą; 9) įgyvendinti kitus kituose įstatymuose ir Notarų rūmų statute numatytus uždavinius.“

12. Notariato įstatymo 10 straipsnio 7 punkte nustatyta, kad Notarų rūmai, vykdydami savo uždavinius, imasi priemonių notarinei praktikai suvienodinti.

13. Notariato įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyta: „Šiame įstatyme numatytus norminius teisės aktus Lietuvos Respublikos teisingumo ministras tvirtina, atsižvelgdamas į Notarų rūmų prezidiumo nuomonę. Lietuvos Respublikos teisingumo ministras, manydamas, kad Notarų rūmų nutarimai ar sprendimai neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, gali pateikti skundą Vilniaus apygardos teismui dėl tų nutarimų ar sprendimų panaikinimo. Šis skundas turi būti pateiktas per 1 mėnesį nuo skundžiamo nutarimo ar sprendimo gavimo dienos.“

14. Notariato įstatymo 12 straipsnyje nurodyta: „Notariai savo įgaliojimus vykdo, nepaisydami valstybinės valdžios bei valdymo institucijų įtakos, ir paklūsta tik įstatymams.“ Notariato įstatymo 13 straipsnyje be kita ko nustatyta, kad Notariai savo veikloje vadovaujasi Notarų rūmų nutarimais.

15. Notariato įstatymo 16 straipsnyje nustatyta: „Notaras atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir šio įstatymo nustatyta tvarka už savo, savo atstovo ir notaro biuro darbuotojų kaltais veiksmais fiziniams ar juridiniams asmenims padarytą žalą, vykdamas notaro profesinę veiklą. Už įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus, padarytus atliekant notarinius veiksmus, už kuriuos taikoma baudžiamoji ar administracinė atsakomybė, notaras atsako kaip valstybės pareigūnas.“

16. Notariato įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodoma: „Už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas notaras ima atlyginimą, kurio dydį (įkainius) nustato Lietuvos Respublikos teisingumo ministras, atsižvelgdamas į šio įstatymo 19¹ straipsnyje nurodytus notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo kriterijus ir suderinęs su Lietuvos Respublikos finansų ministru ir Notarų rūmais. Atlyginimo dydis turi garantuoti notaro pajamas, kurios leistų jam būti ekonomiškai nepriklausomam, sudaryti geras klientų aptarnavimo sąlygas, įdarbinti reikalingos kvalifikacijos darbuotojus ir turėti gerai techniškai aprūpintą biurą. <...> Atsižvelgdamas į kliento turtinę padėtį, notaras gali iš viso ar iš dalies atleisti jį nuo atlyginimo mokėjimo.“

17. Notariato įstatymo 19¹ straipsnyje nustatyta: „Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas dydžiai (įkainiai) nustatomi atsižvelgiant į šiuos kriterijus: 1) tvirtinamo sandorio ar kito notarinio veiksmo vertę; 2) atliekamo notarinio veiksmo ar teikiamos paslaugos pobūdį; 3) notaro ekonominio nepriklausomumo užtikrinimą; 4) notaro profesinės veiklos ir civilinės atsakomybės riziką; 5) kryžminį subsidijavimą; 6) sąnaudas.“

18. Notariato įstatymo 20¹ straipsnio 1 dalyje nurodyta: „Notarui draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai reklamuoti savo profesinę veiklą.“

19. Notariato įstatymo 21 straipsnyje nustatyta: „Notaras dirba savarankiškai ir yra ekonomiškai nepriklausomas. <...>“

20. Notariato įstatymo 26 straipsnyje nurodyta: „Notariai atlieka šiuos notarinius veiksmus: 1) tvirtina sandorius; 2) išduoda paveldėjimo teisės liudijimus; 3) išduoda nuosavybės teisės į dalį sutuoktinių bendro turto liudijimus; 4) liudija dokumentų nuorašų ir jų išrašų tikrumą; 5) liudija parašo dokumentuose tikrumą; 6) liudija dokumentų vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumą; 7) tvirtina faktą,

kad fizinis asmuo yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje; 8) priima saugoti oficialiesiems testamentams prilyginamus testamentus ir asmeninius testamentus; 9) tvirtina dokumentų pateikimo laiką; 10) perduoda vienų fizinių ir juridinių asmenų pareiškimus kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims; 11) priima į depozitinę sąskaitą pinigines sumas; 12) priima jūrinius protestus; 13) protestuoja vekselius ir čekius; 14) atlieka vykdomuosius įrašus pagal notarine forma patvirtintus sandorius, iš kurių atsiranda piniginės prievolės, taip pat užprotestuotuose arba neprotestuotinuose vekseliuose ir čekiuose; 15) atlieka vykdomuosius įrašus dėl priverstinio skolos išieškojimo pagal hipotekos (įkeitimo) kreditoriaus prašymą; 16) surašo ar tvirtina dokumentus dėl juridinių asmenų registruoti pateikiamų duomenų tikrumo ir tvirtina, kad juridinių asmenų registruoti galima, nes įstatymuose ar steigimo sandoryje nustatytos prievolės yra įvykdytos ir atsirado įstatymuose ar steigimo dokumentuose numatytos aplinkybės; 17) tvirtina juridinių asmenų steigimo dokumentų atitiktį įstatymų reikalavimams; 18) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka tvirtina dokumentus pažyma (*Apostille*); 19) atlieka kitus įstatymų numatytus notarinius veiksmus. Pripažįstama, kad notarine forma patvirtintuose dokumentuose esantys faktai yra nustatyti ir neįrodinėjami, iki šie dokumentai (jų dalys) įstatymų nustatyta tvarka nėra pripažinti negaliojančiais.“

21. Notariato įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Notariniai veiksmai gali būti atliekami pas bet kurią notarą, išskyrus turto paveldėjimo atvejus. Notarų veiklos teritoriją šiais atvejais nustato Lietuvos Respublikos teisingumo ministras.“

22. Notariato įstatymo 45 straipsnyje nurodyta: „Notaras tvirtina sandorius, kuriems Civilinis kodeksas ar Civilinio kodekso numatytais atvejais kiti įstatymai nustato privalomą notarinę formą. Notaras gali tvirtinti ir tuos sandorius, kuriuos įstatymai leidžia sudaryti žodžiu arba kuriems sudaryti įstatymai nustato paprastą rašytinę formą.“

23. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir Civilinis kodeksas) (2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1842 redakcija) 4.111 straipsnyje nurodyta: „Servitutas – tai teisė į svetimą nekilnojamąjį daiktą, suteikiama naudotis tuo svetimu daiktu (tarnaujančiuoju daiktu), arba to daikto savininko teisės naudotis daiktu apribojimas, siekiant užtikrinti daikto, dėl kurio nustatomas servitutas (viešpatuojančiojo daikto), tinkamą naudojimą. Pasikeitus tarnaujančiojo ar viešpatuojančiojo daikto nuosavybės teisės subjektui, nustatytas servitutas išlieka.“

24. Civilinio kodekso 4.170 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Hipoteka – daiktinė teisė į svetimą nekilnojamąjį daiktą, kuria užtikrinamas esamos ar būsimos turtinės prievolės įvykdymas, kai įkeistas turtas neperduodamas kreditoriui.“

25. Civilinio kodekso 4.198 straipsnio 1 dalyje nurodyta: „Įkeitimas – daiktinė teisė į svetimą kilnojamąjį turtą ir turtines teises, kuria užtikrinamas esamo ar būsimos turtinio įsipareigojimo įvykdymas.“

26. Civilinio kodekso 6.432 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Pagal mainų sutartį viena šalis įsipareigoja perduoti kitai šaliai nuosavybės teise vieną daiktą mainais už kitą daiktą.“

27. 2008 m. sausio 3 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-3 patvirtinto Lietuvos Notarų rūmų statuto (toliau – Statutas) 8 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodyta: „Notarų rūmai, įgyvendindami savo uždavinius, atlieka šias funkcijas: 6) imasi priemonių notarinei praktikai suvienodinti; 7) apibendrina notarinę praktiką ir savo išvadas teikia notarams.“

28. Statuto 18 straipsnio 1 dalyje nurodyta: „Prezidiumas yra kolegialus Notarų rūmų valdymo organas. Prezidiumą sudaro aštuoni nariai, kuriuos skiria (renka) Notarų rūmų susirinkimas trejiems metams.“

29. Statuto 19 straipsnio 1, 2, 4 ir 6 dalyse nustatyta: „1. <...> atitinkamų apygardų notarų susirinkimuose išrenkama po vieną kandidatą į Prezidiumo narius. <...> 2. Kandidatų į Prezidiumo narius rinkimai apygardose vyksta atviru arba slaptu balsavimu. <...> 4. Kiekvienas Prezidiumo narys yra atskaitingas jo kandidatūrą iškėlusiam apygardos notarų susirinkimui. 6. Prezidentas ir Viceprezidentas yra Prezidiumo nariai. Prezidentas yra Prezidiumo pirmininkas.“

30. Notarų rūmų prezidentas ir viceprezidentas yra renkami Notarų rūmų susirinkimo (Statuto 26 straipsnio 3 dalis, 28 straipsnio 3 dalis).

31. Statuto 20 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Prezidiumas užtikrina tinkamą Notarų rūmų funkcijų atlikimą, o 23 straipsnyje be kita ko nustatyta, kad Prezidiumo nutarimai priimami paprasta balsų dauguma atviru balsavimu.

32. Statuto 25 straipsnyje nurodyta: „Prezidiumo nutarimai dėl įstatymų taikymo praktikos ir kitais aktualiais klausimais Prezidiumo nutarimu per penkias darbo dienas išsiunčiami Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai ir paskelbiami Notarų rūmų vidinėje interneto svetainėje.“

33. Statuto 10 straipsnio 4 punkte be kita ko nurodyta, kad kiekvienas Notarų rūmų narys privalo vykdyti Notarų rūmų Prezidiumo nutarimus.

34. Lietuvos Respublikos teisingumo ministras 1996 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 57 patvirtino Notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinuosius dydžius (toliau – ir Laikinieji dydžiai). Didžioji dalis šiame teisės akte įtvirtintų atlyginimo už notarinių veiksų atlikimą dydžių nagrinėjamai bylai aktualiū laikotarpiū yra nurodyti intervalu, nustatant minimalų ir maksimalų notaro atlyginimo už notarinio veiksmo atlikimą dydį (pavyzdžiui, 2016 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 1R-1 redakcijos Laikiniuosiuose dydžiuose buvo įtvirtintas 91 skirtingas atlyginimo dydis už notarinių veiksų atlikimą, iš jų 69 dydžiai nustatyti intervalu).

35. Laikinių dydžių 1.7 punkte (2012 m. birželio 29 įsakymo Nr. 1R-182 redakcija) buvo nustatyta, jog už nekilnojamojo daikto hipotekos patvirtinimą [imamas atlyginimas] nuo 0,2 iki 0,3 procento nuo daikto vertės, bet ne mažiau kaip 50 Lt ir ne daugiau kaip 500 Lt (nuo 2015 m. sausio 1 d. atitinkamai – nuo 0,2 iki 0,3 procento nuo daikto vertės, bet ne mažiau kaip 14,48 Eur ir ne daugiau kaip 144,8 Eur). Laikinių dydžių dalyje „Pastabos“ nurodyta: „Notaro atlyginimas už hipotekos sandorių patvirtinimą skaičiuojamas nuo sandorio šalių nurodytos hipotekos objekto vertės, kuri nustatoma šalių susitarimu, jeigu ji ne mažesnė už centrinio registratoriaus pateiktą to hipotekos objekto vidutinę rinkos vertę. Priešingu atveju notaro atlyginimas už hipotekos sandorius skaičiuojamas nuo centrinio registratoriaus nurodytos hipotekos objekto vidutinės rinkos vertės.“

36. Laikinių dydžių 2.6 punkte (2012 m. birželio 29 įsakymo Nr. 1R-182 redakcija) buvo nurodyta, kad už įkeitimo patvirtinimą [imamas atlyginimas] nuo 0,2 iki 0,3 procento nuo daikto vertės, bet ne mažiau kaip 50 Lt ir ne daugiau kaip 500 Lt (nuo 2015 m. sausio 1 d. atitinkamai – nuo 0,2 iki 0,3 procento nuo daikto vertės, bet ne mažiau kaip 14,48 Eur ir ne daugiau kaip 144,81 Eur).

37. Laikinių dydžių 1.6 punkte (2014 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1R-386 redakcija) buvo nustatyta, kad už servituto, uzufrukto, užstatymo teisės, naudojimosi tvarkos daiktu nustatymo sutarties patvirtinimą [imamas atlyginimas] 28,96–86,89 Eur.

38. Laikinių dydžių 1.2 punkte (2014 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1R-386 redakcija) buvo nustatyta: už nekilnojamojo daikto mainų sutarties patvirtinimą, taip pat atvejus, kai nekilnojamas daiktas mainomas į kilnojamąjį daiktą ar kitą civilinių teisių objektą [imamas atlyginimas] nuo 0,4 iki 0,5 procento nuo mainomo daikto, turinčio didesnę vertę, vertės, bet ne mažiau kaip 28,96 Eur ir ne daugiau kaip 5 792,40 Eur, o 2.2 punkte nurodyta: „už kilnojamųjų daiktų mainų sutarties patvirtinimą [imamas atlyginimas] nuo 0,3 iki 0,4 procento nuo mainomo daikto ar kito civilinių teisių objekto, turinčio didesnę vertę, vertės, tačiau ne mažiau kaip 14,48 Eur.“

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

NUORAŠAS TIKRAS

39. Byloje kyla klausimai dėl SESV 101 straipsnio aiškinimo, todėl yra reikalinga kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 4 str. 3 d.).

Faktinės aplinkybės

40. 2012 m. rugpjūčio 30 d. Notarų rūmų prezidiumas nutarimu patvirtino ir įtraukė į Hipotekos (įkeitimo) sandorių tvirtinimo ir vykdomųjų įrašų atlikimo taisyklės nuostatas, įtvirtinančias, kad kai sandorio šalys nenurodo įkeičiamo objekto vertės, už hipotekos (įkeitimo) sandorio patvirtinimą turi būti imamas Laikiniųjų dydžių 1.7, 2.6 punktuose nurodytas maksimalaus dydžio notaro atlyginimas (Nutarimo 3.2.1 dalis, Tarybos byla, VI t., b. l. 53 ir 57.).

41. 2015 m. balandžio 23 d. Notarų rūmų prezidiumas nutarimu papildė Susistemintų naujos redakcijos konsultacijų dėl notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas apibendrinimą, nustatydamas, kaip apskaičiuojamas notaro atlyginimas, kai viena sutartimi nustatomas servitutas keliems nekilnojamiems daiktams (Nutarimo 3.2.3 dalis). Prezidiumas nusprendė, kad Laikiniųjų dydžių 1.6 punkte nustatytą atlyginimo dydį rekomenduojama dauginti „iš daiktų, kuriems nustatomas (–i) servitutas (–ai) skaičiaus“. (Tarybos byla, IV t., b. l. 87).

42. 2016 m. gegužės 26 d. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu buvo patvirtinta konsultacija „Dėl atlyginimo už mainų sutarties patvirtinimą“, kurioje nurodyta, kaip apskaičiuojamas notaro atlyginimas, kai viena sutartimi mainomos kelių daiktų dalys (Nutarimo 3.2.4 dalis). Prezidiumas nusprendė, kad tokiu atveju notaro atlyginimą galima skaičiuoti Laikiniųjų dydžių 1.2 punkte nustatytą atlyginimo dydį skaičiuojant nuo kiekvieno sandoriu perleidžiamo daikto kainos ir tada susumuojant (Tarybos byla, IV t., b. l. 119).

43. 2017 m. sausio 26 d. Notarų rūmų prezidiumas nutarimu papildė Hipotekos (įkeitimo) sandorių tvirtinimo ir vykdomųjų įrašų atlikimo taisyklės, nustatydamas, kaip turi būti apskaičiuojamas notarų atlyginimas tuo atveju, kai vienu hipotekos sandoriu įkeičiami keli nekilnojamieji daiktai (Nutarimo 3.2.2 dalis). Prezidiumas nusprendė, kad Laikiniuosiuose dydžiuose nustatytas „notaro atlyginimo dydis skaičiuojamas nuo kiekvieno įkeičiamo nekilnojamojo daikto vertės ir tada sumuojamas.“ (Tarybos byla, III t., b. l. 70).

44. Šios nutarties 40–43 punktuose nurodyti Notarų rūmų prezidiumo nutarimai (toliau – ir Išaiškinimai) buvo priimti bendru posėdžiuose dalyvavusių prezidiumo narių sutarimu (vienbalsiai) ir paskelbti Notarų rūmų vidinėje interneto svetainėje (Tarybos byla, VI t., b. l. 7–10).

45. Konkurencijos taryba Nutarime konstatavo, kad Išaiškinimais Notarų rūmai ir Notarai nustatė notarų atlyginimo dydžių apskaičiavimo mechanizmą, kuris visais atvejais nustatė didžiausias galimas kainas pagal Laikiniuosius dydžius, taikomas tvirtinant hipotekos, mainų ir servituto sandorius, kuriais įkeičiami, perleidžiami ar apsunkinami keli daiktai, o tai reiškia, kad buvo netiesiogiai nustatyti notarų taikomi atlyginimo dydžiai, nors iki šių Išaiškinimų priėmimo notarai turėjo skaičiavimo diskreciją, kuri konkrečiais atvejais galėjo leisti notarams nustatyti ir mažesnius atlyginimo dydžius. Taip pat Konkurencijos taryba sprendė, kad Notarų rūmai ir Notarai tiesiogiai nustatė notarų taikytiną atlyginimo dydį – maksimalų intervalo atlyginimo dydį – imamą už hipotekos (įkeitimo) tvirtinimą tuo atveju, kai šalys nenurodo įkeičiamo objekto vertės.

46. Nutarime nuspręsta, kad Notarų rūmai, veikdami per savo valdymo organą – prezidiumą, ir Notarai, priimdami Išaiškinimus, sudarė konkurenciją ribojantį susitarimą, kuriuo pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 1 dalies a punkto reikalavimus (Nutarimo rezoliucinės dalies 1 punktas). Kaip minėta, pagal Konkurencijos

įstatymo 3 straipsnio 19 dalį susitarimas apibrėžiamas kaip apimantis asociacijos sprendimo sąvoką. Nutarime nurodyta, kad Notarų rūmai yra ūkio subjektus – notarus – vienijanti asociacija. Taigi SESV 101 straipsnio 1 dalies prasme ginčijamame Nutarime nustatyta, kad Notarų rūmų priimti išaiškinimai yra asociacijos sprendimas, kurį priimant dalyvavo aštuoni notariai – Notarų rūmų prezidiumo nariai.

47. Konkurencijos taryba atitinkamą rinką Nutarime apibrėžė kaip notarinių veiksmų Lietuvos Respublikoje rinką (Nutarimo 119 – 133 p.) ir Išaiškinimus laikė vienu pažeidimu, trukusiu nuo 2012 m. rugpjūčio 30 d. bent iki 2017 m. lapkričio 16 d. (Nutarimo 197–202 p.), taip pat šiuos veiksmus vertino kaip susitarimą, kurio tikslas buvo riboti visų notarų konkurenciją (195 p.).

48. Atsižvelgdama į tai, kad Teisingumo ministerija toleravo Notarų rūmų ir Notarų veiksmus, prieštaraujančius konkurencijos teisei, Konkurencijos taryba ūkio subjektams skirtą baudą sumažino 5 procentais dėl nustatytos lengvinančios aplinkybės (Nutarimo 260 p.).

49. Kaip pareiškėjai nurodė skunde pirmosios instancijos teismui, tuo metu Lietuvoje veiklą vykdė 262 notariai.

Dėl ginčo esmės

50. Pareiškėjai nagrinėjamoje byloje teigia, kad notaras iš esmės yra viešųjų funkcijų vykdytojas, viešosios valdžios patikėtinis ar atstovas. Pasak pareiškėjų, notariai tarpusavyje konkuruoja paslaugų kokybe, o ne kainomis.

51. Pareiškėjų teigimu, priimant Išaiškinimus buvo siekiama įgyvendinti Notariato įstatymo 9 straipsnio 5 punkte įtvirtintą Notarų rūmų uždavinį – suvienodinti notarinę praktiką, ir Statuto 8 straipsnio 6 ir 7 punktuose nurodytas Notarų rūmų funkcijas – apibendrinti notarinę praktiką ir teikti išvadas notarams. Pareiškėjų teigimu, Išaiškinimais taip pat buvo siekiama užpildyti spragą teisiniame reguliavime, apsaugoti vartotojų interesus, užtikrinti vartotojų lygiateisiškumo ir proporcingumo principus, apsaugoti notarus nuo nepagrįstos civilinės atsakomybės. Notarų rūmai Konkurencijos tarybos tyrimo metu nurodė, kad hipotekos objekto vertė yra svarbus kriterijus silpnesniajai šaliai – įkaito davėjui – įvertinti, kokia apimtimi bus suvaržytas jos turtas, todėl nustatant maksimalų notarų atlyginimo dydį, kai nenurodoma hipotekos (įkeitimo) objekto vertė, buvo siekiama paskatinti sandorio šalis visais atvejais nurodyti hipotekos (įkeitimo) objekto vertę ir tokiu būdu užtikrinti šalių interesų pusiausvyrą (I t., b. l. 32, Nutarimo 60 punktas, Tarybos byla, VI t., b. l. 6).

52. Pareiškėjai taip pat nurodo, kad Teisingumo ministerija žinojo apie ginčijamus Notarų rūmų priimtus išaiškinimus, tačiau nesiėmė Notariato įstatymo 11 straipsnyje numatytų veiksmų – nesikreipė į teismą, siekdama panaikinti įstatymų reikalavimų neatitinkančių aktų, taip pat nesiėmė iniciatyvos keisti Laikinių dydžių. Pareiškėjai teigia, kad šiuo atveju SESV nėra taikytinas, kadangi nėra bendros ES valstybių narių notarinių paslaugų rinkos.

53. Atsakovas Konkurencijos taryba nurodo, kad notariai yra ūkio subjektai ir gali konkuruoti kainomis Laikinių dydžių nustatytose ribose, taip pat notariai tarpusavyje gali konkuruoti atlyginimo dydžiais ir tais atvejais, kai yra galimybė apskaičiuoti Laikiniuosiuose dydžiuose įtvirtinto atlyginimo dydį skirtingais būdais ir dėl apskaičiavimo būdo pasirinkimo gali skirtis atlyginimo dydis. Atsakovo teigimu, tiek Konkurencijos įstatymas, tiek SESV draudžia sudaryti susitarimus dėl kainų nustatymo, todėl pareiškėjai neturi teisės vienodinti notarinės praktikos taip, jog būtų pažeidžiamas minėtas draudimas. Konkurencijos taryba nesutinka, kad teisiame reguliavime egzistavo teisės spragos. Atsakovas teigia, kad nagrinėjamu atveju SESV yra taikytinas, kadangi Notarų rūmų ir Notarų veiksmai apima visą Lietuvos teritoriją, taip pat pažymi, kad notarų įkainiai yra taikomi ne tik Lietuvos, bet ir kitų valstybių narių subjektams, besinaudojantiems notarų paslaugomis Lietuvoje; skirtingose valstybėse narėse veikiantiems (registruotiems) ūkio subjektams vykdant tarpusavio prekybą ar kitaip bendradarbiaujant, jų sandoriai gali būti tvirtinami ar kiti veiksmai atliekami Lietuvoje veikiančio notaro.

Dėl aktualios Teisingumo Teismo praktikos ir prejudicinio klausimo esmės

54. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką konkurencijos teisės kontekste įmonės sąvoka apima bet kokią ūkinę veiklą vykdančią subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar jo finansavimo būdą. Šiuo atžvilgiu, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, ūkine veikla laikoma bet kokia veikla, kurios metu tam tikroje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos (2002 m. vasario 19 d. sprendimo *Wouters ir kt. prieš Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten*, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, (toliau – ir *Wouters* sprendimas), 46, 47 punktai ir juose nurodyta teismo praktika, 2013 m. liepos 18 d. sprendimo byloje *Consiglio nazionale dei geologi prieš Autorità garante della concorrenza e del mercato*, C-136/12, ECLI:EU:C:2013:489 (toliau – ir *Consiglio nazionale dei geologi* sprendimas), 35, 36 punktai). Remiantis Teisingumo Teismo praktika, Sutarties konkurencijos teisės normos netaikomos veiklai, kuri dėl savo pobūdžio, jai taikomų taisyklių ar savo dalyko nepatenka į ekonominės veiklos sritį arba kuri yra susijusi su viešosios valdžios prerogatyvų įgyvendinimu (*Wouters* sprendimo 57 punktas, *Consiglio nazionale dei geologi* sprendimo 42 punktas).

55. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas *Wouters* sprendimo 67–69 punktuose nurodė, kad institucinės autonomijos principo atžvilgiu reikia skirti du atvejus. Vienu atveju valstybė narė, suteikdama teisėkūros galias profesinei asociacijai, nustato bendrojo intereso kriterijus bei pagrindinius principus, kurių ji turi laikytis priimdama teisės aktus, ir pasilieka sau teisę priimti sprendimą kaip paskutinė instancija. Šiuo atveju normos, kurias priima profesinė asociacija, yra valstybinio pobūdžio ir joms netaikomos įmonėms galiojančios Sutarties nuostatos. Kitu atveju atsakomybė už profesinės asociacijos priimamas normas tenka tik jai pačiai.

56. *Wouters* sprendimo 97 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, jog ne bet kokiam įmonių susitarimui ar įmonių asociacijų sprendimui, varžančiam šalių ar vienos iš jų laisvę, taikomas Sutarties 85 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas. Norint taikyti šią normą konkrečiu atveju, visų pirma reikia atsižvelgti į bendrą tos įmonių asociacijos sprendimo priėmimo bei jo padarinių kontekstą ir ypač į tokio sprendimo tikslus, šiuo atveju susijusius su būtinybe sukurti organizacijos, kvalifikacijos, profesinės etikos, kontrolės ir atsakomybės taisykles, kurios galutiniam teisinių paslaugų gavėjui bei teisingumo sistemai suteikia būtiną nepriekaištingumo ir patirties garantiją. Be to, reikia įvertinti, ar siekiant šių tikslų konkurenciją ribojantys tokio sprendimo padariniai yra neišvengiami (*Wouters* 97 punktas, *Consiglio nazionale dei geologi* sprendimo 53 punktas).

57. Teisingumo Teismas taip pat yra konstatavęs, kad šiomis aplinkybėmis svarbu patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamosiose normose įtvirtinti apribojimai neviršija to, kas yra būtina teisėtų tikslų įgyvendinimui užtikrinti (2006 m. liepos 18 d. sprendimo *Meca-Medina ir Majcen prieš Komisiją*, C-519/04 P, Rink. p. I-6991, 47 punktas, *Consiglio nazionale dei geologi* sprendimo 54 punktas).

58. SESV 101 straipsnis, siejamas su ESS 4 straipsnio 3 dalimi, pažeidžiamas, kai valstybė narė įtvirtina ar skatina sudaryti SESV 101 straipsniui prieštaraujančius susitarimus ar sustiprina tokių susitarimų poveikį arba panaikina savo pačios nustatyto reglamentavimo valstybinį pobūdį, priskirdama privatiems subjektams atsakomybę už sprendimus dėl ekonominės intervencijos (2017 m. lapkričio 23 d. sprendimo byloje *CHEZ Elektro Bulgaria AD prieš Yordan Kotsev ir kt.* C-427/16 ir C-428/16, ECLI:EU:C:2017:890 (toliau – *CHEZ Elektro Bulgaria* sprendimas) 42 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Taip nėra tuo atveju, kai tarifai nustatomi laikantis įstatyme apibrėžtų viešojo intereso kriterijų ir valdžios institucijos neperduoda tarifų tvirtinimo ar nustatymo įgaliojimų privatiems ūkio subjektams, net jei ūkio subjektų atstovai nebėra mažuma šiuos tarifus siūlančiame komitete (2014 m. rugsėjo 4 d. sprendimo *API ir kt.*, C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 ir C-208/13, EU:C:2014:2147 (toliau – *API ir kt.* sprendimas), 31 punktas, *CHEZ Elektro Bulgaria* sprendimo 43 punktas). Teisingumo Teismas yra konstatavęs, jog, siekiant užtikrinti, kad profesinės organizacijos

nariai veiksmingai veiktų laikydamiesi bendrojo intereso, šio intereso kriterijai turi būti pakankamai tiksliai apibrėžti įstatyme, o valstybė turi vykdyti veiksmingą kontrolę ir turėti įgaliojimų priimti galutinį sprendimą (*API ir kt.* sprendimo 41 punktą, *CHEZ Elektro Bulgaria* sprendimo 46 punktą).

59. Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, jog vien tai, kad subjektas daliai savo veiklos vykdyti turi viešosios valdžios prerogatyvų, netrukdo jo kvalifikuoti kaip įmonės Bendrijos konkurencijos teisės prasme dėl likusios jo ekonominės veiklos dalies (2002 m. spalio 24 d. sprendimo *Aéroports de Paris prieš Komisiją*, C-82/01 P, Rink. p. I-9297, 74 punktą). Iš tikrųjų veiklos, kylančios iš viešosios valdžios prerogatyvų vykdymo, ar ekonominės veiklos kvalifikavimas turi būti atliekamas atskirai dėl kiekvienos atitinkamo subjekto vykdomos veiklos dalies (didžiosios kolegijos 2008 m. liepos 1 d. sprendimo byloje C-49/07 *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) prieš Elliniko Dimosio*, ECLI:EU:C:2008:376, 25 punktą).

60. Teisingumo Teismas panašiose bylose, susijusiose su SESV 101 straipsnio taikymu, yra sprendęs dėl kai kurių profesijų atstovų asociacijų priimtų sprendimų vertinimo SESV 101 straipsnio atžvilgiu (*Wouters* sprendimas, 2013 m. vasario 28 d. sprendimas byloje *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas prieš Autoridade da Concorrência*, C-1/12, ECLI:EU:C:2013:127 ir kt.), taip pat Teisingumo Teismas yra sprendęs dėl kai kurių kitų valstybių narių notarų vykdomų funkcijų įsisteigimo laisvės kontekste (2018 m. kovo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Europos Komisija prieš Čekijos Respubliką*, C-575/16, ECLI:EU:C:2018:186, 2011 m. gegužės 24 d. sprendimas byloje *Europos Komisija prieš Belgijos Karalystę*, C-47/08, ECLI:EU:C:2011:334), tačiau iki šiol nėra sprendęs, ar tokios notarų funkcijos, kaip priskiriamos Lietuvos Respublikos notarams nagrinėjamu atveju, yra ūkinė veikla SESV 101 straipsnio 1 dalies prasme ir ar notariatai tokiu atveju kaip nagrinėjamoje byloje yra įmonės SESV 101 straipsnio prasme.

61. Kaip minėta, pareiškėjai nagrinėjamoje byloje teigia, kad priimdami ginčijamus Išaiškinimus rėmėsi Notariato įstatymo 9 straipsnio 5 punkte nurodytu Notarų rūmų uždaviniu „suvienodinti notarinę praktiką“, taip iš esmės teigdami, kad jiems nagrinėjamu atveju buvo suteikti teisėkūros įgaliojimai. Be to, Notariato įstatymo 19¹ straipsnyje yra nustatyti kriterijai, į kuriuos turi būti atsižvelgiama nustatant atlyginimo už notarinius veiksmus dydžius. Kita vertus, Notariato įstatymo 19 straipsnyje yra nurodyta, kad atlyginimo už notarinius veiksmus dydžius nustato teisingumo ministras. Tačiau pareiškėjai teigia, kad, nesutikdamas su priimtais Išaiškinimais, teisingumo ministras galėjo papildyti Laikinuosius dydžius.

62. Išplėstinei teisėjų kolegijai kyla abejonių, ar, atsižvelgiant į SESV 101 straipsnį (skaitant jį atskirai ar kartu su Europos Sąjungos Sutarties 4 straipsnio 3 dalimi), Notarų rūmams suteikta teisė „suvienodinti notarinę praktiką“ gali / turėtų būti aiškinama kaip apimanti ir teisę suvienodinti notarams taikomus įkainius tiek, kiek notarų atlyginimas (ar jo apskaičiavimo būdas) už notarinių veiksmų atlikimą konkrečiais specifiniais atvejais nėra nurodytas teisingumo ministro patvirtintuose Laikinuosiuose dydžiuose. Taip pat kyla klausimas, ar tokia situacija, kokia susiklostė nagrinėjamoje byloje, kai Notarų rūmai priima Išaiškinimus dėl notarų atlyginimo dydžio ar jo apskaičiavimo būdo tais specifiniais atvejais, kurie nėra konkrečiai aptarti teisingumo ministro patvirtintuose Laikinuosiuose dydžiuose, gali būti laikoma atitinkančia *Wouters* sprendimo 68 punkte nurodytą kriterijų, jog „valstybė narė pasilieka sau teisę priimti sprendimą kaip paskutinė instancija“ ar *CHEZ Elektro Bulgaria* sprendimo 46 punkte nurodytą kriterijų, jog „valstybė turi vykdyti veiksmingą kontrolę ir turėti įgaliojimų priimti galutinį sprendimą“, kai teisingumo ministras turi teisę per vieną mėnesį nuo atitinkamo sprendimo gavimo dienos kreiptis į teismą dėl galimai neteisėto Notarų rūmų sprendimo panaikinimo (Notariato įstatymo 11 straipsnio 3 dalis), o taip pat gali papildyti Laikinuosius dydžius, nustatydamas, kaip turėtų būti skaičiuojamas notarų atlyginimas tais konkrečiais atvejais.

63. Taigi, išplėstinei teisėjų kolegijai kyla abejonių, ar nagrinėjamu atveju yra tenkinami kriterijai, nurodyti *Wouters* sprendimo 68 punkte, ar vis tik atsakomybė už Notarų rūmų priimtus Išaiškinimus tenka jiems patiems (*Wouters* sprendimo 69 punktą), t. y. ar Notarų rūmų priimti

Išaiškinimai, apibūdinti šioje nutartyje, turėtų būti laikomi įmonių asociacijos sprendimu SESV 101 straipsnio 1 dalies prasme.

64. Byloje ginčijamais Išaiškinimais buvo nustatytas konkretus notarų imamo atlyginimo dydis (pirmuoju išaiškinimu) arba jo apskaičiavimo būdas (kitais trimis išaiškinimais). Kaip minėta, Konkurencijos tarybos vertinimu, Laikinuosiuose dydžiuose konkrečiai nenustatytais atvejais notarami turėtų patys spręsti dėl notaro imamo atlyginimo arba dėl jo apskaičiavimo būdo. Taigi kyla klausimas, ar SESV 101 straipsnis turėtų būti aiškinamas taip, kad šių Išaiškinimų tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje.

65. Kaip minėta, pareiškėjai nagrinėjamoje byloje nurodo keletą Išaiškinimų priėmimo tikslų, kurie, jų vertinimu, pateisina jų priėmimą (šios nutarties 51 punktą). Išplėstinei teisėjų kolegijai kyla abejonių, ar, atsižvelgiant į SESV 101 straipsnio 1 dalį, *Wouters* sprendimo 97 punkte įtvirtinti kriterijai turėtų būti taikomi nagrinėjamu atveju ir ar šie pareiškėjų nurodyti tikslai gali būti laikomi teisėtais tikslais, kaip nurodyta *Wouters* sprendimo 97 punkte.

66. Jei atsakymas į pastarąjį klausimą būtų teigiamas, išplėstinei teisėjų kolegijai taip pat kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į *Wouters* sprendimo 97 punkte įtvirtintus kriterijus, Išaiškinimuose įtvirtinti apribojimai neviršija to, kas yra būtina norint užtikrinti, kad būtų pasiekti teisėti tikslai.

67. Kaip minėta, šioje byloje ginčijamame Nutarime aštuoni notarami, Notarų rūmų prezidiumo, priėmusio Išaiškinimus, nariai taip pat buvo pripažinti pažeidusiais SESV 101 straipsnio 1 dalies a punktą bei Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą. Išplėstinei teisėjų kolegijai kyla klausimas, ar SESV 101 straipsnis turėtų būti aiškinamas taip, kad notarami prezidiumo nariai (asociacijos dalyviai) gali būti laikomi pažeidusiais SESV 101 straipsnį ir jiems skirtos baudos dėl to, kad jie dalyvavo priimant Išaiškinimus, t. y. ar jiems gali būti taikoma atsakomybė už tai, kad jie, būdami Notarų rūmų prezidiumo nariais, taip pat dirbo kaip notarami.

68. Kaip matyti iš pirmiau išdėstytų aplinkybių, atsakymai į paminėtus klausimus turi esminę reikšmę nagrinėjant bylą, t. y. sprendžiant, ar pareiškėjai, priimdami šioje nutartyje apibūdintus Išaiškinimus, pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalį.

Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 40¹ straipsniu, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 100 straipsnio 1 dalies 9 punktu, 137 straipsniu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija

nutaria:

Atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės.

Kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą šiais byloje reikšmingais klausimais:

1. Ar SESV 101 straipsnio 1 dalis turėtų būti aiškinama taip, kad Lietuvos Respublikos notarami, vykdydami veiklą, susijusią su šioje byloje apibūdintais Notarų rūmų priimtais išaiškinimais, yra įmonės SESV 101 straipsnio prasme?

2. Ar SESV 101 straipsnio 1 dalis turėtų būti aiškinama taip, kad Lietuvos Respublikos Notarų rūmų priimti išaiškinimai, apibūdinti šioje byloje, yra asociacijos sprendimas SESV 101 straipsnio 1 dalies prasme?

3. Jei atsakymas į antrąjį klausimą yra teigiamas, ar pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį šių išaiškinimų tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje?

4. Ar, sprendžiant dėl galimo SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimo, minėti išaiškinimai, apibūdinti šioje byloje, turėtų būti vertinami pagal *Wouters* sprendimo 97 punkte nurodytus kriterijus?

NUORAŠAS TIKRAS

5. Jei atsakymas į ketvirtąjį klausimą yra teigiamas, ar pareiškėjų nurodomi tikslai – siekis suvienodinti notarinę praktiką, užpildyti spragą teisiniame reguliavime, apsaugoti vartotojų interesus, užtikrinti vartotojų lygiateisiškumo ir proporcingumo principus, apsaugoti notarus nuo nepagrįstos civilinės atsakomybės – yra teisėti tikslai, vertinant minėtus išaiškinimus pagal *Wouters* sprendimo 97 punkte nurodytus kriterijus?

6. Jei atsakymas į penktąjį klausimą yra teigiamas, ar minėtuose išaiškinimuose įtvirtinti apribojimai neviršija to, kas yra būtina norint užtikrinti, kad būtų pasiekti teisėti tikslai?

7. Ar SESV 101 straipsnis turėtų būti aiškinamas taip, kad notarai prezidiumo nariai gali būti laikomi pažeidusiais šį straipsnį ir jiems skirtos baudos dėl to, kad jie, dirbdami kaip notarai, dalyvavo priimant šioje byloje apibūdintus išaiškinimus?

Nagrinėjamą administracinę bylą sustabdyti iki bus gautas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Drigotas

Vaida Urmonaitė-Maculevičienė

Milda Vainienė

Dalia Višinskienė

Skirgailė Žalimienė

NUORAŠAS TIKRAS

Raštinės vedėja

Kristina Bieliniene

